Svar på - Interpellasjon til Kommunestyret 31. oktober 2024

Kutt eiendomsskatten for de som virkelig trenger det

Eiendomsskatt er et tema det menes mye om, landet rundt. For 2024 var det anslått at sortlandsboerne skulle bidra med hele 42 millioner kroner til gode formål i kommunen, gjennom nettopp skatt på eiendom. Selv om ikke alle kronene betales inn med like stor glede, bør vi minne oss selv om at midlene gir svært viktige bidrag til formål som idretts- og kulturtilbudet, til nok varme hender på sykehjemmene og til dyktige pedagoger i klasserommene.

Gjennom de siste årene med dyrtid, prisstigning på mat og renteøkning, har folk flest merket godt at det er mindre penger igjen å leve for. For mange av oss kan dette gå greit, men for de av oss med de laveste inntektene kan eiendomsskatten bli 'tua som velter lasset'.

Sortland kommune mangler en god «sikkerhetsventil» i vårt system for eiendomsskatt, som gjør det mulig å ettergi beskatning som rammer de aller svakeste. Sortland SV ønsker derfor å innføre en ny, sosialt innrettet 'sikring' – som en håndsrekning til de som trenger det mest. Dette vil følge prinsippet om å «yte etter evne og få etter behov» og vil gi beskatningen en litt bedre sosial profil.

Fritak for eiendomsskatt innvilges i dag av Sortland kommune etter *eigedomsskattelova (esktl.) §§ 5 og 7.* Foreslått fritak vil være hjemlet i esktl. § 28 (særlige grunner som gjør beskatning særs urimelig), der skatteytere med særlig lav inntekt er målgruppen.

Ved skatteoppgjøret publiserer kommunen årlig ei lang fritaksliste, så det nye fritaket vil ikke komme i noen særstilling. Forslagsstiller forventer ikke at den lange listen vil få mange ekstra sider gjennom dette tillegget, men for de som blir omfattet av tillegget kan fritaket være kjærkomment.

Blant andre kommuner som har innført fritak etter *esktl. § 28*, kan vi nevne Eidsvoll og Løten. Også her legges særlig lav inntekt til grunn.

Med dette, vil Sortland SV fremme følgende

> Forslag til vedtak:
> *Sortland kommune vedtar tillegg til gjeldende retningslinjer for fritak for eiendomsskatt, som hjemles i eigedomsskattelova § 28:*
>
> *Fritak kan innvilges på grunn av økonomiske forhold. Husstandens samlede inntekt må være under 3G og husstandens samlede formue foruten egen bolig må være under 1G, ikke medregnet innskudd i bank mindre enn 2G. Dokumentasjon i form av utskrift av siste års skatteoppgjør for alle i husstanden må vedlegges/ettersendes. Kommunens eiendomsskattetakstutvalg behandler søknadene.*
>
> *Innvilget fritak gjelder fra 2025 og kan finansieres av kommunens disposisjonsfond eller av tilskudd fra Havbruksfondet, første år. Ordningen innarbeides deretter i budsjett 2026 og økonomiplan 2026-2029.*

Øistein Qvigstad Nilssen
Sortland SV

SVAR

Ordfører takker for innspillet hvor det forslås redusert eiendomsskatt for de som har lave inntekter.

I forslaget henvises det til at unntaket kan hjemles i eiendomskatteloven pgf 28. Ordfører har anmodet kommunedirektøren om å kvalitetssjekke om dette lar seg gjøre:

Etter eiendomsskatteloven § 28 kan imidlertid den fastsatte eiendomsskatten settes ned eller ettergis dersom nærmere bestemte vilkår er oppfylt. Eiendomsskatteloven § 28 lyder:

«Gjer særlege grunnar at det kom til å verta særs urimeleg om heile eigedomsskatten vart innkravd, kan skatten setjast ned eller ettergjevast av formannskapet.»

Det er to vilkår som må være oppfylt for at eiendomsskatten skal kunne settes ned eller ettergis i henhold til eiendomsskatteloven § 28:

• det må foreligge ”særlege grunnar” og
• disse særlige grunnene må gjøre det ”særs urimeleg” om hele eiendomsskatten ble innkrevd.

Dette er strenge vilkår og det skal svært mye til for at en skattyter skal få medhold i at skatten settes ned eller ettergis ut fra såkalte rettferdighetsgrunner.

Finansdepartementet har i brev av 6. januar 1997 besvart en henvendelse fra en kommune, hvor bystyret hadde fattet vedtak om å subsidiere eiendomsskatten for minstepensjonister med et angitt årlig beløp. Departementet viser til brev av 12. november 1996, hvor det er uttalt blant annet følgende om eiendomsskatt for pensjonister i forhold til eiendomsskatteloven § 28:

"Bestemmelsen oppstiller svært strenge vilkår for at eiendomsskatt skal kunne nedsettes eller helt ettergis. (....) Etter departementets oppfatning åpner ikke eiendomsskatteloven § 28 for at kommunen skal kunne foreta en generell nedsetting eller frafallelse av eiendomsskatten for pensjonister, eventuelt minstepensjonister. Spørsmålet om nedsetting eller frafallelse av eiendomsskatt må derfor avgjøres konkret i hvert enkelt tilfelle. Pensjon kan i seg selv ikke ansees som en særlig grunn som gjør det særlig urimelig å kreve inn eiendomsskatt.

Departementet kan ikke se at det foreligger andre grunnlag for kommunen til å frita pensjonister fra eiendomsskatt."

Oppsummert:
Som det fremgår av brevet fra Finansdepartementet referert ovenfor, er det ikke adgang til å fatte generelle vedtak om nedsettelse eller ettergivelse av utlignet eiendomsskatt. Minstepensjonister og andre med lav inntekt - lav inntekt oppfyller ikke vilkåret alene. Hvert enkelt tilfelle må vurderes konkret, etter søknad.